Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (druhá komora)

z 28. apríla 2016*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania — Systém obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v Európskej únii — Smernica 2003/87/ES — Článok 10a ods. 5 — Spôsob prideľovania kvót — Bezodplatné pridelenie kvót — Spôsob výpočtu jednotného medziodvetvového korekčného faktora — Rozhodnutie 2011/278/EÚ — Článok 15 ods. 3 — Rozhodnutie 2013/448/EÚ — Článok 4 — Príloha II — Platnosť“

V spojených veciach C-191/14, C-192/14, C-295/14, C-389/14 a C-391/14 až C-393/14,

ktorých predmetom sú návrhy na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podané rozhodnutiami Landesverwaltungsgericht Niederösterreich (Krajinský správny súd pre Dolné Rakúsko, Rakúsko), Raad van State (Štátna rada, Holandsko) a Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (Regionálny správny súd pre región Lazio, Taliansko) z 10. apríla 2014 (veci C-191/14 a C-192/14), 11. júna 2014 (vec C-295/14) a 3. júla 2014 (veci C-389/14 a C-391/14 až C-393/14) a doručené Súdnemu dvoru 17. apríla, 16. júna a 18. augusta 2014, ktoré súvisia s konaniami:

Borealis Polyolefine GmbH

proti

Bundesminister für Land- und Forstwirtschaft, Umwelt und Wasserwirtschaft (C-191/14),

OMV Refining & Marketing GmbH

proti

Bundesminister für Land- und Forstwirtschaft, Umwelt und Wasserwirtschaft (C-192/14),

DOW Benelux BV a i.

proti

Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu (C-295/14),

Esso Italiana Srl,

Eni SpA,

Linde Gas Italia Srl

proti

* Jazyky konania: nemčina, holandčina a taliančina.

Comitato nazionale per la gestione della direttiva 2003/87/CE e per il supporto nella gestione delle attività di progetto del protocollo di Kyoto,

Ministero dell'Ambiente e della Tutela del Territorio e del Mare,

Ministero dell'Economia e delle Finanze,

Presidenza del Consiglio dei Ministri,

za účasti:

Edison SpA (C-389/14),

Api Raffineria di Ancona SpA

proti

Comitato nazionale per la gestione della direttiva 2003/87/CE e per il supporto nella gestione delle attività di progetto del protocollo di Kyoto,

Ministero dell'Ambiente e della Tutela del Territorio e del Mare,

Ministero dello Sviluppo economico,

za účasti:

Edison SpA (C-391/14),

Lucchini in Amministrazione Straordinaria SpA

proti

Comitato nazionale per la gestione della direttiva 2003/87/CE e per il supporto nella gestione delle attività di progetto del protocollo di Kyoto,

Ministero dell'Ambiente e della Tutela del Territorio e del Mare,

Ministero dello Sviluppo economico,

za účasti:

Cofely Italia SpA (C-392/14),

a

Dalmine SpA

proti

Comitato nazionale per la gestione della direttiva 2003/87/CE e per il supporto nella gestione delle attività di progetto del protocollo di Kyoto,

Ministero dell'Ambiente e della Tutela del Territorio e del Mare,

Ministero dello Sviluppo economico,

za účasti:

Cofely Italia SpA,

Buzzi Unicem SpA (C-393/14),

SÚDNY DVOR (druhá komora),

v zložení: predsedníčka prvej komory R. Silva de Lapuerta, vykonávajúca funkciu predsedníčky druhej komory, sudcovia J. L. da Cruz Vilaça, A. Arabadžiev, C. Lycourgos a J.-C. Bonichot (spravodajca),

generálna advokátka: J. Kokott,

tajomník: K. Malacek, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 3. septembra 2015,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— Borealis Polyolefine GmbH, v zastúpení: B. Windisch-Altieri, Rechtsanwältin, a G. van Thuyne, advocaat,

— OMV Refining & Marketing GmbH, v zastúpení: B. Windisch-Altieri, Rechtsanwältin, a G. van Thuyne, advocaat,

— DOW Benelux BV, v zastúpení: G. J. Maas-Cooymans a B. Ebben, advocaten,

— Esso Nederland BV a ExxonMobil Chemical Holland BV, v zastúpení: P. Wytinck, V. Y. van 't Lam, A. ten Veen a B. Hoorelbeke, advocaten,

— Yara Sluiskil BV a i., v zastúpení: L. Spaans, H. van Geen a G. van Thuyne, advocaten,

— BP Raffinaderij Roterdam BV a i., v zastúpení: N. H. van den Biggelaar a I. F. Kieft, advocaten,

— Esso Italiana Srl, v zastúpení: A. Capria, E. Gardini a A. Lirosi, avvocati,

— Eni SpA, v zastúpení: L. Torchia, V. Vecchione a G. Fortuna, avvocati,

— Linde Gas Italia Srl, v zastúpení: L. Biamonti, P. De Caterini a A. Lo Gaglio, avvocati,

— Api Raffineria di Ancona SpA, v zastúpení: F. Carabba Tettamanti a G. Zurlo, avvocati,

— Lucchini in Amministrazione Straordinaria SpA a Dalmine SpA, v zastúpení: F. Bucchi a V. La Rosa, avvocati,

— Buzzi Unicem SpA, v zastúpení: M. Protto a C. Vivani, avvocati,

— holandská vláda, v zastúpení: M. Bulterman, C. S. Schillemans, M. de Ree a J. Langer, splnomocnení zástupcovia,

— nemecká vláda, v zastúpení: T. Henze a K. Petersen, splnomocnení zástupcovia,

— španielska vláda, v zastúpení: A. Gavela Llopis a L. Banciella Rodríguez-Miñón, splnomocnení zástupcovia,

— Európska komisia, v zastúpení: E. White, C. Hermes, K. Mifsud-Bonnici, E. Manhaeve a L. Pignataro-Nolin, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálnej advokátky na pojednávaní 12. novembra 2015,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrhy na začatie prejudiciálneho konania sa týkajú jednak platnosti článku 15 ods. 3 rozhodnutia Komisie 2011/278/EÚ z 27. apríla 2011, ktorým sa ustanovujú prechodné pravidlá harmonizácie bezodplatného prideľovania emisných kvót podľa článku 10a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES platné v celej Únii (Ú. v. EÚ L 130, s. 1), a jednak platnosti článku 4 a prílohy II rozhodnutia Komisie 2013/448/EÚ z 5. septembra 2013 o vnútroštátnych vykonávacích opatreniach na prechodné bezodplatné pridelenie emisných kvót skleníkových plynov v súlade s článkom 11 ods. 3 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES (Ú. v. EÚ L 240, s. 27).

2 Tieto návrhy boli podané v rámci sporov medzi podnikmi, ktoré produkujú skleníkové plyny, a vnútroštátnymi orgánmi príslušnými na bezodplatné prideľovanie emisných kvót skleníkových plynov (ďalej len „kvóty“) v Taliansku, Holandsku a Rakúsku vo veci platnosti vnútroštátnych rozhodnutí o pridelení kvót na obdobie od roku 2013 až do roku 2020, pri ktorých prijatí sa uplatnil jednotný medziodvetvový korekčný faktor (ďalej len „korekčný faktor“) upravený v článku 10a ods. 5 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES z 13. októbra 2003 o vytvorení systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v spoločenstve, a ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 96/61/ES (Ú. v. EÚ L 275, s. 32; Mim. vyd. 15/007, s. 631), zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/29/ES z 23. apríla 2009 (Ú. v. EÚ L 140, s. 63) (ďalej len „smernica 2003/87“).

Právny rámec

Smernica 2003/87

3 Článok 2 ods. 1 smernice 2003/87 stanovuje:

„Táto smernica sa vzťahuje na emisie z činností uvedených v prílohe I a skleníkové plyny uvedené v prílohe II.“

4 Článok 3 písm. e), f), t) a u) tejto smernice definuje tieto pojmy:

„e) ‚zariadenie‘ znamená stacionárnu technologickú jednotku, kde sa uskutočňuje jedna alebo viac činností uvedených v prílohe I a akákoľvek iná priamo súvisiaca činnosť, ktorá má technické spojenie s činnosťami vykonávanými v danej prevádzkarni a ktorá by mohla mať vplyv na emisie a znečisťovanie;

f) ‚prevádzkovateľ‘ znamená osobu, ktorá prevádzkuje alebo riadi zariadenie, alebo ktorej je delegovaná rozhodujúca hospodárska právomoc nad technickým fungovaním zariadenia, v prípadoch, ak to ustanovujú vnútroštátne právne predpisy;

…

t) ‚spaľovanie' je každá oxidácia palív bez ohľadu na to, akým spôsobom sa využíva teplo, elektrická alebo mechanická energia, ktoré boli vyrobené v tomto procese, a ostatné priamo s tým spojené činnosti vrátane mokrého čistenia odpadového plynu;

u) ‚výrobca elektrickej energie' je zariadenie, ktoré 1. januára 2005 alebo po tomto dátume vyrábalo elektrickú energiu na predaj tretím stranám a v ktorom sa nevykonáva žiadna činnosť uvedená v prílohe I okrem ‚spaľovania palív'."

5 Článok 9 smernice 2003/87 nazvaný „Množstvo kvót pre celé Spoločenstvo" stanovuje:

„Množstvo kvót pre celé Spoločenstvo, ktoré sa od roku 2013 začne vydávať každoročne, sa lineárne zníži od polovice obdobia rokov 2008 až 2012. V porovnaní s priemerným celkovým ročným množstvom kvót, ktoré členské štáty vydali v súlade s rozhodnutiami Komisie o ich národných alokačných plánoch na obdobie rokov 2008 až 2012, sa množstvo zníži o lineárny koeficient 1,74 %.

Komisia do 30. júna 2010 uverejní absolútne množstvo kvót pre celé Spoločenstvo na rok 2013, založené na celkových množstvách kvót, ktoré členské štáty vydali alebo majú vydať v súlade s rozhodnutiami Komisie o ich národných alokačných plánoch na obdobie rokov 2008 až 2012.

…"

6 Článok 9a tejto smernice nazvaný „Úprava množstva kvót pre celé Spoločenstvo" znie:

„1. V prípade zariadení, ktoré boli začlenené do schémy Spoločenstva v období rokov 2008 až 2012 podľa článku 24 ods. 1, sa množstvo kvót, ktoré sa majú vydať od 1. januára 2013, upraví tak, aby vyjadrovalo priemerné ročné množstvo kvót vydaných pre tieto zariadenia v období ich začlenenia do schémy, upravené o lineárny koeficient uvedený v článku 9.

2. V prípade zariadení, ktoré vykonávajú činnosti uvedené v prílohe I a ktoré sú do schémy Spoločenstva začlenené len od roku 2013, členské štáty zabezpečia, aby prevádzkovatelia takýchto zariadení predkladali príslušným orgánom riadne podložené a nezávisle overené údaje o emisiách s cieľom zohľadniť ich pri úprave množstva kvót pre celé Spoločenstvo, ktoré sa majú vydať.

Všetky takéto údaje sa predložia relevantnému príslušnému orgánu do 30. apríla 2010 v súlade s ustanoveniami prijatými podľa článku 14 ods. 1.

Ak sú predložené údaje riadne podložené, príslušný orgán ich oznámi Komisii do 30. júna 2010 a množstvo kvót, ktoré sa má vydať, upravené o lineárny koeficient uvedený v článku 9, sa zodpovedajúcim spôsobom upraví. V prípade zariadení produkujúcich iné skleníkové plyny než CO_2 môže príslušný orgán oznámiť nižší objem emisií v súlade potenciálom zníženia emisií uvedených zariadení.

3. Komisia uverejní upravené množstvá uvedené v odsekoch 1 a 2 do 30. septembra 2010.

…"

7 Článok 10 ods. 1 tej istej smernice uvádza:

„So všetkými kvótami, ktoré nie sú pridelené bezodplatne v súlade s článkom 10a a 10c, budú členské štáty od roku 2013 obchodovať formou aukcie. Komisia do 31. decembra 2010 určí a zverejní odhadované množstvo kvót, s ktorými sa má obchodovať formou aukcie."

8 Článok 10a smernice 2003/87 nazvaný „Prechodné pravidlá harmonizácie bezodplatného prideľovania platné v celom Spoločenstve“ znie:

„1. Do 31. decembra 2010 Komisia prijme plne harmonizované vykonávacie opatrenia pre celé Spoločenstvo na prideľovanie kvót uvedených v odsekoch 4, 5, 7 a 12 vrátane akýchkoľvek potrebných ustanovení na harmonizované uplatňovanie odseku 19.

Tieto opatrenia zamerané na zmenu nepodstatných prvkov tejto smernice jej doplnením sa prijmú v súlade s regulačným postupom s kontrolou uvedeným v článku 23 ods. 3.

Opatreniami uvedenými v prvom pododseku sa v možnom rozsahu určia referenčné úrovne *ex ante* pre celé Spoločenstvo, aby sa zabezpečilo, že sa prideľovanie uskutoční spôsobom, ktorý nemotivuje k zvyšovaniu emisií, ale naopak motivuje k znižovaniu emisií skleníkových plynov a energeticky účinným technikám, pričom sa tam, kde sú k dispozícii príslušné zariadenia, zohľadnia najúčinnejšie techniky, náhrady, alternatívne výrobné procesy, vysoko účinná kogenerácia, účinné získavanie energie z odpadových plynov, využívanie biomasy a zachytávanie a ukladanie CO_2. V súvislosti s výrobou elektrickej energie sa neprideľujú žiadne bezodplatné kvóty, s výnimkou prípadov, na ktoré sa vzťahuje článok 10c, a s výnimkou elektrickej energie vyrábanej z odpadových plynov.

Tieto referenčné úrovne sa pre každé odvetvie a pododvetvie v zásade vypočítavajú na základe produktov, a nie vstupov, čo umožní maximálne zníženie emisií skleníkových plynov a čo najväčšie úspory vďaka energetickej účinnosti v celom výrobnom procese v rámci príslušného odvetvia alebo pododvetvia.

Pri určovaní zásad pre stanovovanie referenčných úrovní *ex ante* v konkrétnych odvetviach a pododvetviach Komisia konzultuje s príslušnými zainteresovanými stranami vrátane daných odvetví a pododvetví.

Keď Spoločenstvo schváli medzinárodnú dohodu o zmene klímy, ktorá povedie k záväznému zníženiu emisií skleníkových plynov porovnateľnému so znížením emisií Spoločenstva, Komisia preskúma tieto opatrenia s cieľom zabezpečiť, že bezodplatné prideľovanie sa uskutoční len v prípadoch, keď je plne odôvodnené v zmysle uvedenej dohody.

2. Pri určovaní zásad pre stanovenie referenčných úrovní *ex ante* v konkrétnych odvetviach alebo pododvetviach je východiskovým bodom priemerný výkon, ktorý v danom odvetví alebo pododvetví dosiahlo 10 % najúčinnejších zariadení v Spoločenstve v rokoch 2007 – 2008. Komisia konzultuje s príslušnými zainteresovanými stranami vrátane daných odvetví a pododvetví.

Nariadenia podľa článkov 14 a 15 ustanovujú na účely určovania referenčných úrovní *ex ante* harmonizované pravidlá monitorovania, podávania správ a overovania týkajúceho sa emisií skleníkových plynov súvisiacich s výrobou.

3. S prihliadnutím na odseky 4 a 8 a bez ohľadu na článok 10c sa bezodplatné prideľovanie nesmie vzťahovať na výrobcov elektrickej energie, zariadenia na zachytávanie CO_2, potrubia na prepravu CO_2 alebo na úložiská CO_2.

4. V súvislosti s výrobou tepla alebo chladením sa bezodplatné kvóty prideľujú na diaľkové vykurovanie a vysokoúčinnú kogeneráciu v zmysle vymedzenia tohto pojmu v smernici 2004/8/ES s cieľom uspokojiť hospodársky odôvodnený dopyt. Po roku 2013 sa každoročne celkové pridelenie takýmto zariadeniam upraví podľa výroby takéhoto tepla o lineárny koeficient uvedený v článku 9.

5. Maximálne ročné množstvo kvót, ktoré je základom na výpočet kvót pre zariadenia, na ktoré sa nevzťahuje odsek 3 a ktoré nie sú novými účastníkmi, nesmie prekročiť súčet:

a) ročného celkového množstva pre celé Spoločenstvo, ktoré sa určilo podľa článku 9, vynásobeného podielom emisií zo zariadení, na ktoré sa nevzťahuje odsek 3, v rámci celkových priemerných overených emisií za obdobie rokov 2005 až 2007 zo zariadení, na ktoré sa vzťahuje schéma Spoločenstva v období rokov 2008 až 2012, a

b) celkových priemerných ročných overených emisií zo zariadení v období rokov 2005 až 2007, ktoré sú zahrnuté do schémy Spoločenstva až od roku 2013 a nevzťahuje sa na ne odsek 3, upravených o lineárny koeficient uvedený v článku 9.

V prípade potreby sa uplatňuje [korekčný faktor].

…

7. Päť percent z množstva kvót pre celé Spoločenstvo určeného v súlade s článkami 9 a 9a na obdobie rokov 2013 až 2020 sa vyčlení pre nových účastníkov ako maximálne množstvo, ktoré sa môže prideliť novým účastníkom v súlade s pravidlami prijatými podľa odseku 1 tohto článku. …

Pridelenie kvót sa upraví o lineárny koeficient uvedený v článku 9.

Bezodplatne sa nesmú prideliť žiadne kvóty na výrobu elektrickej energie novými účastníkmi.

…

11. S prihliadnutím na článok 10b predstavuje suma bezodplatne pridelených kvót podľa odsekov 4 až 7 tohto článku v roku 2013 80 % množstva určeného v súlade s opatreniami uvedenými v odseku 1. Bezodplatné pridelenie sa potom každý rok zníži o úmernú sumu, ktorej výsledkom bude 30 % bezodplatného prideľovania v roku 2020, s cieľom dosiahnuť ukončenie bezodplatného prideľovania v roku 2027.

…“

9 Článok 11 ods. 2 smernice 2003/87 stanovuje:

„Príslušné orgány každoročne do 28. februára určia množstvo kvót, ktoré sa majú v danom roku prideliť, vypočítané podľa článkov 10, 10a a 10c.“

10 Článok 23 ods. 3 tejto smernice upravuje:

„Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5a ods. 1 až 4 a článok 7 rozhodnutia 1999/468/ES so zreteľom na jeho článok 8.“

Smernica 2009/29/ES

11 Odôvodnenia 3, 5, 13, 14, 19 a 21 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/29/ES z 23. apríla 2009, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2003/87/ES s cieľom zlepšiť a rozšíriť schému Spoločenstva na obchodovanie s emisnými kvótami skleníkových plynov (Ú. v. EÚ L 140, s. 63), znejú:

„(3) Európska rada na svojom zasadnutí v marci 2007 stanovila záväzok do roku 2020 znížiť celkové množstvo emisií skleníkových plynov produkovaných v Spoločenstve aspoň o 20 % v porovnaní s úrovňami z roku 1990, a o 30 % v prípade, ak sa k podobných zníženiam emisií skleníkových

plynov zaviažu aj ďalšie vyspelé krajiny a ekonomicky vyspelejšie rozvojové krajiny prispejú primerane v súlade so svojimi záväzkami a podľa svojich možností. Do roku 2050 by mala byť úroveň celosvetových emisií skleníkových plynov aspoň o 50 % nižšia než v roku 1990. …

…

(5) S cieľom prispieť k dosiahnutiu týchto dlhodobých cieľov je vhodné stanoviť predvídateľný postup, podľa ktorého by sa mali znižovať emisie zariadení patriacich do schémy Spoločenstva. Aby mohlo Spoločenstvo hospodárne uskutočniť svoj záväzok – znížiť emisie skleníkových plynov aspoň o 20 % v porovnaní s úrovňami z roku 1990, mali by sa týmto zariadeniam do roku 2020 prideľovať [kvóty] nižšie o 21 % v porovnaní s úrovňou emisií týchto zariadení z roku 2005.

…

(13) Pri výpočtoch od stredu obdobia rokov 2008 až 2012 by sa mal celkový objem kvót pre Spoločenstvo lineárne znižovať, čím sa v schéme obchodovania s [kvótami] zabezpečí postupné a predvídateľné znižovanie emisií. Ročný pokles kvót by sa mal rovnať 1,74 % z kvót vydaných členskými štátmi v súlade s rozhodnutiami Komisie o národných alokačných plánoch členských štátov na obdobie rokov 2008 až 2012, aby schéma Spoločenstva hospodárne prispievala k dosiahnutiu záväzku Spoločenstva znížiť celkové množstvo emisií do roku 2020 aspoň o 20 %.

(14) … Po vydaní kvót na obdobie rokov 2008 až 2012 Komisia zverejní vydané množstvá kvót pre celé Spoločenstvo. V súvislosti so zariadeniami, ktoré budú začlenené do schémy Spoločenstva alebo ktoré budú z tejto schémy vylúčené v období rokov 2008 až 2012 alebo v období od roku 2013, je potrebné množstvá kvót pre celé Spoločenstvo upraviť.

…

(19) Od roku 2013 by teda všetky kvóty pre odvetvie elektrickej energie mali podliehať obchodovaniu formou aukcie, pričom toto odvetvie má možnosť premietnuť zvýšenie nákladov na CO_2 do cien, a nemali by sa vydávať žiadne bezodplatné kvóty na zachytávanie a ukladanie CO_2, keďže motivácia pre také postupy vyplýva z faktu, že za uložené emisie nie je potrebné odovzdávať kvóty. …

…

(21) Pre ostatné odvetvia, na ktoré sa vzťahuje schéma Spoločenstva, by sa mal vytvoriť prechodný systém, v ktorom by bezodplatné pridelenie kvót v roku 2013 malo predstavovať 80 % z množstva, ktoré zodpovedá percentuálnemu podielu celkových emisií Spoločenstva v období od roku 2005 do roku 2007, ktoré dané zariadenia emitovali, ako podiel z celkového ročného množstva kvót v celom Spoločenstve. Množstvo bezodplatne pridelených kvót by sa malo preto každý rok znižovať o rovnaké množstvo až na výsledných 30 % bezodplatných kvót v roku 2020, pričom bezodplatné kvóty sa prestanú prideľovať v roku 2027.“

Rozhodnutie 2011/278

12 Odôvodnenia 21 a 32 rozhodnutia 2011/278 znejú:

„(21) Ak sa merateľné teplo vymieňa medzi dvoma alebo viacerými zariadeniami, bezodplatné prideľovanie [kvót] by malo vychádzať zo spotreby tepla daného zariadenia a malo by zohľadňovať riziko úniku uhlíka. Preto na zabezpečenie, aby množstvo bezodplatných [kvót], ktoré sa majú prideliť, bolo nezávislé od štruktúry ponuky tepla, by sa [kvóty] mali prideľovať spotrebiteľovi tepla.

…

(32) Je tiež vhodné, aby sa v referenčných produktoch zohľadňovalo účinné získavanie energie z odpadových plynov a emisie spojené s ich používaním. Na tento účel sa pri stanovení referenčných úrovní pre produkty, pri výrobe ktorých sa vytvárajú odpadové plyny, vo veľkej miere zohľadnil obsah uhlíka v týchto odpadových plynoch. Ak sa odpadové plyny vyvážajú z výrobného procesu za systémové hranice príslušného referenčného produktu a spaľujú sa na účel výroby tepla mimo systémových hraníc príslušného referenčného procesu, ako sa vymedzuje v prílohe I, súvisiace emisie by sa mali zohľadniť pridelením dodatočných [kvót] na základe referenčného štandardu tepla alebo referenčného štandardu paliva. Z hľadiska všeobecnej zásady, že pri výrobe elektrickej energie by sa nemali bezodplatne prideľovať žiadne emisné kvóty, aby sa zabránilo neoprávnenému narušeniu hospodárskej súťaže na trhoch elektrickej energie dodávanej priemyselným zariadeniam, a vzhľadom na cenu uhlíka obsiahnutú v elektrickej energii je vhodné, aby sa v prípade, že sa odpadové plyny vyvážajú z výrobného procesu mimo systémové hranice príslušného referenčného produktu a spaľujú sa na výrobu elektrickej energie, nepridelili žiadne dodatočné kvóty nad podiel obsahu uhlíka v odpadovom plyne započítaný v príslušnom referenčnom produkte.“

13 Článok 10 rozhodnutia 2011/278 má nasledujúce znenie:

„…

2. Na účel tohto výpočtu členské štáty najprv určia predbežné ročné množstvo bezodplatne pridelených [kvót] samostatne pre každé podzariadenie, a to takto:

a) v prípade každého podzariadenia spojeného s referenčným produktom zodpovedá predbežné ročné množstvo [kvót] bezodplatne pridelených na daný rok referenčnej úrovni tohto referenčného produktu podľa prílohy I, vynásobenej príslušnou historickou úrovňou činnosti v súvislosti s produktom;

b) v prípade:
   i) podzariadenia spojeného s referenčným štandardom tepla zodpovedá predbežné ročné množstvo [kvót] bezodplatne pridelených na daný rok referenčnej úrovni referenčného štandardu tepla za merateľné teplo podľa prílohy I, vynásobenej historickou úrovňou činnosti v súvislosti s teplom za spotrebu merateľného tepla;
   ii) podzariadenia spojeného s referenčným štandardom paliva zodpovedá predbežné ročné množstvo [kvót] bezodplatne pridelených na daný rok referenčnej úrovni referenčného štandardu paliva podľa prílohy I, vynásobenej historickou úrovňou činnosti v súvislosti s palivom za spotrebované palivo;
   iii) podzariadenia spojeného s emisiami z procesov zodpovedá predbežné ročné množstvo [kvót] bezodplatne pridelených na daný rok historickej úrovni činnosti v súvislosti s procesmi, vynásobenej koeficientom 0,9700.

…

9. Konečné celkové ročné množstvo [kvót] bezodplatne pridelených na každé existujúce zariadenie okrem zariadení, na ktoré sa vzťahuje článok 10a ods. 3 smernice [2003/87], je predbežné celkové ročné množstvo [kvót] bezodplatne pridelených na každé zariadenie, určené v súlade s odsekom 7, vynásobené [korekčným faktorom] určeným v súlade s článkom 15 ods. 3.

V prípade zariadení, na ktoré sa vzťahuje článok 10a ods. 3 smernice 2003/87/ES a ktoré sú oprávnené na prideľovanie bezodplatných [kvót], konečné celkové ročné množstvo bezodplatne pridelených [kvót] zodpovedá predbežnému celkovému ročnému množstvu [kvót] bezodplatne pridelených na každé

zariadenie, určenému podľa odseku 7, ročne upravenému lineárnym koeficientom uvedeným v článku 10a ods. 4 smernice [2003/87], s použitím predbežného celkového množstva [kvót] bezplatne pridelených príslušnému zariadeniu na rok 2013 ako referenčný rok.“

14 Článok 15 rozhodnutia 2011/278 nazvaný „Vnútroštátne vykonávacie opatrenia“ znie:

„1. V súlade s článkom 11 ods. 1 smernice [2003/87] členské štáty predložia Komisii do 30. septembra 2011 zoznam zariadení, ktoré patria do pôsobnosti smernice [2003/87] na ich území, vrátane zariadení určených podľa článku 5, s použitím elektronického vzoru ustanoveného Komisiou.

…

3. Komisia po doručení zoznamu uvedeného v odseku 1 tohto článku posúdi zahrnutie každého zariadenia do zoznamu a súvisiace predbežné celkové ročné množstvá bezodplatne pridelených [kvót].

Po oznámení predbežných celkových ročných množstiev [kvót] bezodplatne pridelených počas obdobia od roku 2013 do roku 2020 všetkými členskými štátmi Komisia stanoví [korekčný faktor] uvedený v článku 10a ods. 5 smernice [2003/87]. Tento sa určí porovnaním súčtu predbežných celkových ročných množstiev [kvót] bezodplatne pridelených zariadeniam, ktoré nie sú výrobcami elektrickej energie, v každom roku počas obdobia od roku 2013 do roku 2020 bez použitia koeficientov uvedených v prílohe VI s ročným množstvom kvót, ktoré je vypočítané v súlade s článkom 10a ods. 5 smernice [2003/87] pre zariadenia, ktoré nie sú výrobcami elektrickej energie ani novými účastníkmi, vzhľadom na príslušný podiel z celkového ročného množstva pre celú Úniu, určeného podľa článku 9 uvedenej smernice, a príslušného množstva emisií, ktoré sú v systéme Únie zahrnuté až od roku 2013.

4. Ak Komisia nezamietne zápis zariadenia do tohto zoznamu, vrátane zodpovedajúcich predbežných celkových ročných množstiev [kvót] bezodplatne pridelených na toto zariadenie, príslušný členský štát prikročí k určeniu konečného ročného množstva [kvót] bezodplatne pridelených na každý rok počas obdobia od roku 2013 do roku 2020 v súlade s článkom 10 ods. 9 tohto rozhodnutia.

…“

Rozhodnutie 2013/448

15 Odôvodnenia 22, 23 a 25 rozhodnutia 2013/448 znejú:

„(22) V článku 10a ods. 5 smernice [2003/87] sa obmedzuje maximálne ročné množstvo kvót, ktoré je základom na výpočet bezodplatných kvót pre zariadenia, na ktoré sa nevzťahuje článok 10a ods. 3 tejto smernice. Obmedzenie sa skladá z dvoch prvkov uvedených v článku 10a ods. 5 písm. a) a b) smernice [2003/87], pričom každý z nich určila Komisia na základe množstiev určených podľa článkov 9 a 9a uvedenej smernice, údajov verejne prístupných v registri Únie a informácií poskytnutých členskými štátmi, najmä pokiaľ ide o podiel emisií produkovaných výrobcami elektrickej energie a inými zariadeniami, ktoré nie sú oprávnené na bezodplatné prideľovanie kvót uvedené v článku 10a ods. 3 smernice [2003/87], ako aj na základe overených emisií v období rokov 2005 až 2007 zo zariadení, ktoré boli do [systému obchodovania s kvótami] zahrnuté až od roka 2013, ak tieto údaje boli k dispozícii, pričom sa zohľadňovali najnovšie vedecké údaje o potenciáli skleníkových plynov spôsobovať globálne otepľovanie.

(23) Obmedzenie, ktoré sa stanovuje v článku 10a ods. 5 smernice [2003/87], sa nesmie prekročiť, čo sa zabezpečuje uplatňovaním ročného [korekčného faktora], ktorým sa v prípade potreby vo všetkých zariadeniach oprávnených na bezodplatné prideľovanie kvót znižuje počet bezodplatných kvót jednotným spôsobom. Členské štáty musia tento faktor zohľadňovať, keď na základe predbežných prídelov a tohto rozhodnutia budú rozhodovať o konečných ročných

množstvách kvót pridelených zariadeniam. V článku 15 ods. 3 rozhodnutia [2011/278] sa od Komisie vyžaduje, aby stanovila [korekčný faktor], a to porovnaním súčtu predbežných celkových ročných množstiev bezodplatne pridelených kvót, ktoré predložili členské štáty, s obmedzením stanoveným v článku 10a ods. 5 takým spôsobom, aký sa stanovuje v článku 15 ods. 3 tohto rozhodnutia.

…

(25) Obmedzenie stanovené v článku 10a ods. 5 smernice [2003/87] sa rovná 809 315 756 kvótam v roku 2013. Komisia na účely stanovenia tohto obmedzenia najprv od členských štátov a krajín EHP-EZVO zozbierala informácie o tom, či zariadenia spĺňajú definíciu výrobcov elektrickej energie alebo iného zariadenia, na ktoré sa vzťahuje článok 10a ods. 3 smernice [2003/87]. Komisia potom určila podiel emisií v období rokov 2005 až 2007 zo zariadení, na ktoré sa toto ustanovenie nevzťahuje, ale ktoré boli v období rokov 2008 až 2012 zahrnuté v [systéme obchodovania s kvótami]. Komisia potom tento podiel, ktorý sa rovnal 34,78289436 %, uplatnila na množstvo stanovené na základe článku 9 smernice [2003/87] (1 976 784 044 kvót). Na základe priemerných ročných overených emisií z príslušných zariadení za obdobie rokov 2005 až 2007 Komisia potom k výsledku tohto výpočtu pripočítala počet kvót vo výške 121 733 050, pričom zohľadnila upravený rozsah [systému obchodovania s kvótami] platný od roku 2013. Pri stanovovaní obmedzenia Komisia použila informácie od členských štátov a krajín EHP-EZVO. Keď overené emisie za obdobie rokov 2005 až 2007 neboli prístupné, Komisia v rámci možností extrapolovala relevantné údaje z overených emisií z neskorších rokov tak, že uplatnila faktor 1,74 % opačným smerom. Komisia sa obrátila na orgány členských štátov ohľadom takto použitých informácií a údajov a dostala od nich súhlasné stanovisko. Porovnaním obmedzenia stanoveného v článku 10a ods. 5 smernice [2003/87] so súčtom predbežných ročných množstiev bezodplatne pridelených kvót bez uplatnenia koeficientov uvedených v prílohe VI k rozhodnutiu [2011/278] sa dospeje k [ročnému – *neoficiálny preklad*] [korekčnému faktoru], ktorý je uvedený v prílohe II k tomuto rozhodnutiu.“

16 Článok 4 rozhodnutia 2013/448 stanovuje:

„[Korekčný faktor] uvedený v článku 10a ods. 5 smernice [2003/87] a určený v súlade s článkom 15 ods. 3 rozhodnutia [2011/278] sa stanovuje v prílohe II k tomuto rozhodnutiu.“

17 Príloha II rozhodnutia 2013/448 stanovuje:

„Rok	Medziodvetvový korekčný faktor
2013	94,272151 %
2014	92,634731 %
2015	90,978052 %
2016	89,304105 %
2017	87,612124 %
2018	85,903685 %
2019	84,173950 %
2020	82,438204 %“

Spory vo veciach samých a prejudiciálne otázky

Vo veciach C-191/04 a C-192/14

18 Borealis Polyolefine GmbH (ďalej len „Borealis“) a OMV Refining & Marketing GmbH (ďalej len „OMV“) sú oprávnené žiadať bezodplatné pridelenie kvót na roky 2013 až 2020. Bundesminister für Land- und Forstwirtschaft, Umwelt und Wasserwirtschaft (spolkový minister poľnohospodárstva, lesníctva, životného prostredia a vodohospodárstva) rozhodnutím určil podľa korekčného faktora konečné množstvo kvót, ktoré sa majú prideliť spoločnostiam Borealis a OMV na toto obdobie.

19 Borealis a OMV podali postupne vo veci C-191/14 a vo veci C-192/14 na Landesverwaltungsgericht Niederösterreich (Krajinský správny súd pre Dolné Rakúsko) žaloby proti týmto rozhodnutiam. Na podporu ich žalôb najmä uvádzajú, že rozhodnutia 2011/278 a 2013/448 sú čiastočne neplatné. Článok 15 ods. 3 rozhodnutia 2011/278, ktorý upravuje spôsob výpočtu korekčného faktora, ako aj článok 4 rozhodnutia 2013/448, ktorým Komisia určila tento faktor, totiž zmenili podstatné prvky smernice 2003/87 a najmä jej článku 10a ods. 5. Tieto dve prvé ustanovenia sú tak nezákonné a vnútroštátne rozhodnutia, v ktorých sa tento faktor uplatňuje, sú tiež nezákonné.

20 Za týchto podmienok Landesverwaltungsgericht Niederösterreich (Krajinský správny súd pre Dolné Rakúsko) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru nasledujúce prejudiciálne otázky:

„1. Je rozhodnutie 2013/448 neplatné a porušuje článok 10a ods. 5 smernice 2003/87 v rozsahu, v akom zo základu na výpočet podľa článku 10a ods. 5 prvej zarážky písm. a) a b) vylučuje emisie súvisiace s odpadovými plynmi, ktoré sú produkované zariadeniami patriacimi do prílohy I smernice 2003/87, a s teplom využívaným zariadeniami patriacimi do prílohy I smernice 2003/87 a získaným z kogeneračných zariadení, pri ktorých je povolené pridelenie bezodplatných kvót podľa článku 10a ods. 1 a 4 smernice 2003/87, ako aj podľa rozhodnutia 2011/278?

2. Je rozhodnutie 2013/448 neplatné a porušuje článok 3 písm. e) a u) smernice 2003/87 samostatne a/alebo v spojení s článkom 10a ods. 5 smernice 2003/87 v rozsahu, v akom stanovuje, že emisie CO_2 súvisiace s odpadovými plynmi, produkované zariadeniami patriacimi do prílohy I smernice 2003/87 a s teplom využívaným zariadeniami patriacimi do prílohy I smernice 2003/87 a získaným z kogeneračných zariadení sú emisiami pochádzajúcimi od ‚výrobcov elektrickej energie‘?

3. Je rozhodnutie 2013/448 neplatné a porušuje ciele smernice 2003/87 v rozsahu, v akom vytvára nerovnováhu vylúčením emisií súvisiacich so spaľovaním odpadových plynov a s teplom vyrobeným v kogeneračných zariadeniach zo základu na výpočet podľa článku 10a ods. 5 prvého pododseku písm. a) a b), zatiaľ čo v súvislosti s nimi priznáva právo na pridelenie bezodplatných kvót podľa článku 10a ods. 1 a 4 smernice 2003/87, ako aj podľa rozhodnutia 2011/278?

4. Je rozhodnutie 2011/278 neplatné a porušuje článok 290 ZFEÚ a článok 10a ods. 5 smernice 2003/87 v rozsahu, v akom jeho článok 15 ods. 3 mení článok 10a ods. 5 prvý pododsek písm. a) a b) smernice 2003/87 v tom zmysle, že odkaz na ‚zariadenia, na ktoré sa nevzťahuje odsek 3‘, nahrádza odkazom na ‚zariadenia, ktoré nie sú výrobcami elektrickej energie‘?

5. Je rozhodnutie 2013/448 neplatné a porušuje článok 23 ods. 3 smernice 2003/87 v rozsahu, v akom toto rozhodnutie nebolo prijaté na základe regulačného postupu s kontrolou, ktorý je predpísaný v článku 5a rozhodnutia Rady 1999/468/ES [z 28. júna 1999, ktorým sa ustanovujú postupy pre výkon vykonávacích právomocí prenesených na Komisiu (Ú. v. ES L 184, s. 23; Mim. vyd. 01/003, s. 124)] a v článku 12 nariadenia [Európskeho parlamentu a Rady] č. 182/2011 [zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie (Ú. v. EÚ L 55, s. 13)]?

6. Má sa článok 17 Charty základných práv Európskej únie [ďalej len ‚Charta‘] vykladať v tom zmysle, že vylučuje zadržanie pridelení bezodplatných kvót na základe protiprávneho výpočtu [korekčného faktora]?

7. Má sa článok 10a ods. 5 smernice 2003/87 samostatne a/alebo v spojení s článkom 15 ods. 3 rozhodnutia 2011/278 vykladať v tom zmysle, že vylučuje uplatnenie vnútroštátneho právneho predpisu, ktorý stanovuje uplatnenie protiprávne vypočítaného [korekčného faktora], ako je uvedený v článku 4 rozhodnutia 2013/448 a jeho prílohe II, na pridelenia bezodplatných kvót v členskom štáte?

8. Je rozhodnutie 2013/448 neplatné a porušuje článok 10a ods. 5 smernice 2003/87 v rozsahu, v akom zahŕňa len emisie zo zariadení, ktoré boli od roku 2008 zahrnuté do systému Spoločenstva, a tým vylučuje emisie súvisiace s činnosťami, ktoré boli zahrnuté do systému Spoločenstva od roku 2008 (v zmenenej a doplnenej prílohe I smernice 2003/87), pokiaľ sa tieto činnosti uskutočňovali v zariadeniach, ktoré už boli zahrnuté do systému Spoločenstva pred rokom 2008?

9. Je rozhodnutie 2013/448 neplatné a porušuje článok 10a ods. 5 smernice 2003/87 v rozsahu, v akom zahŕňa len emisie zo zariadení, ktoré boli od roku 2013 zahrnuté do systému Spoločenstva, a tým vylučuje emisie súvisiace s činnosťami, ktoré boli zahrnuté do systému Spoločenstva od roku 2013 (v zmenenej a doplnenej prílohe I smernice 2003/87), pokiaľ sa tieto činnosti uskutočňovali v zariadeniach, ktoré už boli zahrnuté do systému Spoločenstva pred rokom 2013?“

Vo veci C-295/14

21 Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu (štátny tajomník pre infraštruktúru a životné prostredie) pridelil dočasným rozhodnutím z 2. júla 2012 bezodplatné kvóty rôznym podnikom na obdobie od roku 2012 do roku 2020. Toto rozhodnutie zmenil rozhodnutím z 29. októbra 2013 tak, že uplatnil korekčný faktor podľa článku 10a ods. 5 smernice 2003/87.

22 Toto posledné uvedené rozhodnutie je predmetom žaloby o neplatnosť na Raad van State (Štátna rada). Žalobcovia vo veci C-295/14 na podporu svojej žaloby najmä uvádzajú, že rozhodnutie 2013/448 je nezákonné, keďže určuje korekčný faktor v rozpore s požiadavkami vyplývajúcimi zo smernice 2003/87. Okrem toho spochybňujú platnosť článku 15 ods. 3 rozhodnutia 2011/278, ktoré spresňuje pravidlá týkajúce sa určenia korekčného faktora stanovené v článku 10a ods. 5 tej istej smernice.

23 Raad van State (Štátna rada) sa domnieva, že niektoré tvrdenia uvedené žalobcami vo veci C-295/14 s cieľom napadnúť platnosť rozhodnutí 2013/448 a 2011/278 by mohli byť dôvodné. Pripomína však, že z rozsudku TWD Textilwerke Deggendorf (C-188/92, EU:C:1994:90) vyplýva, že jednotlivec sa nemôže odvolávať pred vnútroštátnym súdom na protiprávnosť rozhodnutia Komisie v prípade, keď sa môže bez akýchkoľvek pochybností domáhať zrušenia tohto rozhodnutia pred Všeobecným súdom Európskej únie. V predmetom prípade nie je vylúčené, že títo žalobcovia v spore vo veci samej sú osobne dotknutí, keďže patria do úzkeho okruhu hospodárskych subjektov.

24 Pokiaľ ide o vec samu, Raad van State (Štátna rada) sa pýta, či rozhodnutie 2013/448 predstavuje vykonávacie opatrenie v zmysle článku 10a ods. 1 smernice 2003/87, ktoré malo byť prijaté v súlade s regulačným postupom s kontrolou, na ktorý odkazuje článok 23 ods. 3 tejto smernice. Tento súd však nevylučuje, že článok 15 ods. 3 rozhodnutia 2011/278, ktorý bol prijatý v súlade s týmto postupom, môže predstavovať právny základ rozhodnutia 2013/448.

25 Pokiaľ ide o výklad článku 10a ods. 5 smernice 2003/87, Raad van State (Štátna rada) sa domnieva, že nemožno vylúčiť, že toto ustanovenie vyžaduje pri určovaní korekčného faktora zohľadnenie emisií spojených na jednej strane s výrobou elektrickej energie z odpadových plynov a na druhej strane s teplom vyrobeným v kogeneračných zariadeniach. Toto ustanovenie prípadne bráni článku 15 ods. 3

rozhodnutia 2011/278 a v dôsledku toho článku 4 rozhodnutia 2013/448. Z tohto článku 15 ods. 3 totiž vyplýva, že pri určovaní korekčného faktora sa zohľadňujú iba zariadenia, ktoré nie sú výrobcami elektrickej energie.

26 Raad van State (Štátna rada) sa okrem toho domnieva, že určenie maximálneho množstva kvót, ktoré možno bezodplatne priznať každý rok od roku 2013, by mohlo byť v rozpore s článkom 10a ods. 5 prvým pododsekom písm. b) smernice 2003/87. Tento súd sa však rozhodol nepoložiť prejudiciálnu otázku v tomto ohľade. Domnieva sa totiž, že Holandské kráľovstvo zaslalo Komisii všetky údaje nevyhnutné na výpočet tohto množstva. Z tohto ustanovenia v spojení s článkom 9a ods. 2 smernice 2003/87 vyplýva, že sa týka emisií iba zo zariadení, ktoré podliehali obchodovaniu s kvótami od roku 2013. Naopak, žalobcovia vo veci samej sa domnievajú, že emisie vyprodukované v zariadeniach, na ktoré sa už pred týmto dátumom vzťahoval systém obchodovania s kvótami, sú relevantné na určenie maximálneho počtu kvót, ktoré možno prideliť bezodplatne.

27 Podľa Raad van State (Štátna rada) rozhodnutie 2013/448 by mohlo byť tiež nezákonné z dôvodu skutočnosti, že údaje zaslané Komisii na základe článku 9a ods. 2 druhého pododseku smernice 2003/87 v spojení s jej článkom 14 ods. 1 neboli získané v súlade s nariadením Komisie (EÚ) č. 601/2012 z 21. júna 2012 o monitorovaní a nahlasovaní emisií skleníkových plynov podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES (Ú. v. EÚ L 181, s. 30).

28 Pokiaľ ide o otázku, či je rozhodnutie 2013/448 dostatočne odôvodnené, Raad van State (Štátna rada) sa domnieva, že na jednej strane toto rozhodnutie neobsahuje všetky relevantné prvky na výpočet korekčného faktora a že na druhej strane žalobcovia vo veci C-295/14 neboli schopní dozvedieť sa o všetkých relevantných údajoch.

29 Za týchto podmienok Raad van State (Štátna rada) rozhodla prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru nasledujúce prejudiciálne otázky:

„1. Má sa článok 263 štvrtý odsek ZFEÚ vykladať tak, že prevádzkovatelia zariadení, na ktoré sa od roku 2013 vzťahovali predpisy smernice 2003/87 o obchodovaní s emisiami, s výnimkou prevádzkovateľov zariadení v zmysle článku 10a ods. 3 tejto smernice a nových účastníkov, by nepochybne mohli podať na Všeobecný súd žalobu o neplatnosť rozhodnutia 2013/448, pokiaľ ide o [korekčný faktor], ktorý je v ňom určený?

2. Je rozhodnutie 2013/448 v časti stanovujúcej [korekčný faktor] neplatné, pretože tento faktor nebol stanovený v rámci regulačného postupu s kontrolou podľa článku 10a ods. 1 smernice 2003/87?

3. Odporuje článok 15 rozhodnutia 2011/278 článku 10a ods. 5 smernice 2003/87, pretože tento prvý článok zakazuje, aby pri stanovení [korekčného faktora] boli zahrnuté emisie výrobcov elektrickej energie? Ak áno, aké dôsledky má toto porušenie na rozhodnutie 2013/448?

4. Je rozhodnutie 2013/448 v časti stanovujúcej [korekčný faktor] neplatné, pretože sa opiera aj o informácie, ktoré boli poskytnuté na účely vykonania článku 9a ods. 2 smernice 2003/87 bez toho, aby boli stanovené predpisy, ktoré sú uvedené v tomto odseku 2 a prijaté podľa článku 14 ods. 1 tejto smernice?

5. Je rozhodnutie 2013/448 v časti stanovujúcej [korekčný faktor] v rozpore predovšetkým s článkom 296 ZFEÚ alebo s článkom 41 Charty, pretože množstvá emisií a emisných kvót rozhodujúce pri výpočte korekčného faktora sú v rozhodnutí uvedené len čiastočne?

6. Je rozhodnutie 2013/448 v časti stanovujúcej [korekčný faktor] v rozpore predovšetkým s článkom 296 ZFEÚ alebo s článkom 41 Charty, pretože tento korekčný faktor bol stanovený na základe údajov, ktoré nemohli byť známe prevádzkovateľom zariadení, na ktoré sa vzťahuje obchodovanie s emisiami?“

Vo veciach C-389/14 a C-391/14 až C-393/14

30 Na Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (Regionálny správny súd pre región Lazio) boli podané viaceré žaloby týkajúce sa najmä platnosti rozhodnutí č. 29/2013, 10/2014 a 16/2014 Comitato nazionale per la gestione della direttiva 2003/87/CE e per il supporto nella gestione delle attività di progetto del protocollo di Kyoto (Vnútroštátny výbor pre správu smernice 2003/87/ES a pre podporu správy projektových činností vyplývajúcich z Kjótskeho protokolu), prijatých na základe rozhodnutia 2013/448.

31 Na tomto súde sa v podstate tvrdí, že tieto rozhodnutia Vnútroštátneho výboru pre správu smernice 2003/87/ES a pre podporu správy projektových činností vyplývajúcich z Kjótskeho protokolu sú nezákonné, keďže sa v nich uplatňuje korekčný faktor, ktorý samotný nie je v súlade s článkom 10a ods. 5 tejto smernice.

32 V tomto ohľade sa Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (Regionálny správny súd pre región Lazio) domnieva, že prijatím rozhodnutia 2013/448 Komisia zmenila podstatné prvky smernice 2003/87. Uvádza, že podľa článku 10a ods. 5 tejto smernice musí byť korekčný faktor určený s prihliadnutím na emisie zariadení, na ktoré sa nevzťahuje odsek 3 tohto článku 10a. Z odkazu na toto posledné uvedené ustanovenie vyplýva, že Komisia mala na účely určenia tohto faktora zohľadniť emisie vyprodukované zo všetkých činností, ktoré v ňom nie sú uvedené. To je prípad emisií spojených na jednej strane s výrobou elektrickej energie z odpadových plynov a na druhej strane s teplom vyrobeným v kogeneračných zariadeniach. Prístup Komisie vytvoril nerovnomerný vzťah medzi emisiami, na ktoré možno prideliť bezodplatné kvóty, a skutočne pridelenými kvótami. Takáto asymetria je v rozpore s cieľmi smernice 2003/87, ako vyplývajú najmä z jej článku 10a.

33 Okrem toho sa Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (Regionálny správny súd pre región Lazio) domnieva, že uplatnenie korekčného faktora môže ohroziť legitímnu dôveru prevádzkovateľov, že môžu *in fine* disponovať s počtom kvót pridelených predbežne pred uplatnením korekčného faktora.

34 Pokiaľ ide o odôvodnenie rozhodnutia 2013/448, Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (Regionálny správny súd pre región Lazio) zastáva názor, že je nedostatočné. Pri neexistencii informácií o údajoch konkrétne použitých Komisiou neumožňuje pochopiť dôvody, pre ktoré je nevyhnutné uplatnenie tak vysokého korekčného faktora ako toho, ktorý v ňom bol prijatý.

35 Okrem toho toto rozhodnutie nezohľadňuje zmenu výkladu pojmu „spaľovacie zariadenie“, ku ktorej došlo na konci prvého obdobia obchodovania (2005 až 2007). Iste, Komisia spresnila, že emisie vyprodukované niektorými spaľovacími činnosťami, ku ktorým dochádza v zariadeniach, ktoré neboli označené za „spaľovacie zariadenia“ niektorými členskými štátmi, mali byť považované za takéto zariadenia a zohľadnené od roku 2008. Napriek tomu táto inštitúcia určila korekčný faktor iba v závislosti od emisií zaregistrovaných v nezávislom protokole transakcií počas rokov 2005 až 2007, medzi ktorými sa nenachádzali emisie týchto zariadení.

36 Podľa Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (Regionálny správny súd pre región Lazio) rozšírenie pôsobnosti smernice 2003/87 v priebehu roka 2013 má tiež za následok chybu, ktorá by mohla ovplyvniť platnosť rozhodnutia 2013/448. Údaje poskytnuté členskými štátmi podľa článku 9a ods. 2 tejto smernice a použité Komisiou s cieľom určiť sumu podľa článku 10a ods. 5 prvého pododseku písm. b) tej istej smernice sú totiž nekoherentné. Holandské kráľovstvo najmä Komisii oznámilo iba samotné údaje týkajúce sa emisií zariadení, ktoré podliehali smernici 2003/87 prvýkrát od roku 2013. Okrem týchto údajov Holandské kráľovstvo a Francúzska republika tiež zaslali údaje týkajúce sa emisií zariadení predtým pokrytých smernicou 2003/87, ktoré vyplývajú z aktivít, ktoré boli zahrnuté do pôsobnosti tejto smernice od roku 2013. Okrem toho Tribunale amministrativo regionale

per il Lazio (Regionálny správny súd pre región Lazio) uvádza, že rozhodnutie 2013/448 nebolo prijaté v súlade s regulačným postupom s kontrolou podľa článku 10a ods. 1 a článku 23 ods. 3 smernice 2003/87, a mohlo by byť preto neplatné.

37 Za týchto podmienok Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (Regionálny správny súd pre región Lazio) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru nasledujúce prejudiciálne otázky:

„1. Je rozhodnutie 2013/448 neplatné, pretože v rámci výpočtu kvót, ktoré sa majú bezodplatne prideliť, nezohľadňuje percento emisií súvisiacich so spaľovaním odpadových plynov – alebo procesných hutníckych plynov – ani emisií súvisiacich s teplom vyrobeným kogeneráciou, čím porušuje článok 290 ZFEÚ a článok 10a ods. 1, 4 a 5 smernice 2003/87, prekračuje rámec oprávnenia vyplývajúceho z tejto smernice a dostáva sa do rozporu s cieľmi uvedenej smernice (podpora účinnejších energetických technológií a ochrana potrieb hospodárskeho rozvoja a zamestnanosti)?

2. Je rozhodnutie 2013/448 neplatné s ohľadom na článok 6 ZEÚ, a to z dôvodu rozporu s článkom 1 Dodatkového protokolu k Európskemu dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd [podpísanému v Ríme 4. novembra 1950], ako aj s ohľadom na článok 17 toho istého dohovoru, keďže neoprávnene viedlo k poškodeniu legitímnej dôvery spoločností – žalobcov [v] právo vlastniť majetok spočívajúci v množstve kvót, ktoré im bolo predbežne pridelené na základe ich nároku vyplývajúceho z ustanovení tejto smernice, s tým dôsledkom, že žalobcovia boli zbavení hospodárskeho prospechu súvisiaceho s týmto majetkom?

3. Je rozhodnutie 2013/448 neplatné v časti, v ktorej vymedzuje korekčný faktor, vzhľadom na to, že toto rozhodnutie je v rozpore s článkom 296 druhým odsekom ZFEÚ a článkom 41 Charty, keďže v ňom chýba náležité odôvodnenie?

4. Je rozhodnutie 2013/448 neplatné v časti, v ktorej vymedzuje korekčný faktor, vzhľadom na to, že rozhodnutie je v rozpore s článkom 10a ods. 5 smernice 2003/87, so zásadou proporcionality podľa článku 5 ods. 4 ZEÚ a okrem toho ho postihuje vada vyplývajúca z neuskutočnenia prípravného konania a nesprávneho posúdenia, a to vzhľadom na skutočnosť, že v rámci výpočtu maximálneho množstva kvót, ktoré sa majú bezodplatne prideliť (významný údaj na účely vymedzenia korekčného faktora), sa nezohľadnili účinky zmeny výkladu pojmu ‚spaľovacie zariadenie', ku ktorým došlo medzi prvou (2005 až 2007) a druhou (2008 až 2012) fázou vykonávania smernice 2003/87?

5. Je rozhodnutie 2013/448 neplatné v časti, v ktorej vymedzuje korekčný faktor, vzhľadom na to, že rozhodnutie je v rozpore s článkom 10a ods. 5 smernice 2003/87 a článkom 9a ods. 2 smernice 2003/87 a tiež z dôvodu, že ho postihuje vada vyplývajúca z neuskutočnenia prípravného konania a nesprávneho posúdenia, a to vzhľadom na skutočnosť, že výpočet maximálneho množstva kvót, ktoré sa majú bezodplatne prideliť (významný údaj na účely vymedzenia korekčného faktora), sa uskutočnil na základe vzájomne inkoherentných údajov poskytnutých členskými štátmi, vychádzajúcich z rozdielneho výkladu článku 9a ods. 2 smernice 2003/87?

6. Je rozhodnutie 2013/448 neplatné v časti, v ktorej vymedzuje korekčný faktor, a to z dôvodu porušenia procesných pravidiel uvedených v článku 10a ods. 1 a článku 23 ods. 3 smernice 2003/87?“

Spojenie vecí na účely rozsudku

38 Vzhľadom na vzájomnú súvislosť všetkých otázok potvrdenú v rámci ústnej časti konania je opodstatnené spojiť v súlade s článkom 54 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora tieto veci na účely vyhlásenia rozsudku.

O návrhu na opätovné začatie ústnej časti konania

39 V nadväznosti na prednesenie návrhov generálnej advokátky 12. novembra 2015 Raffinaderij Rotterdam BV a i. návrhom podaným do kancelárie Súdneho dvora 7. marca 2016 požiadali, aby sa nariadilo opätovné začatie ústnej časti konania. Na podporu tohto návrhu tieto podniky v podstate uvádzajú, že výklad článku 10a ods. 5 písm. b) smernice 2003/87, ku ktorému sa v týchto návrhoch dospelo, je nesprávny.

40 Treba zdôrazniť, že Súdny dvor môže podľa článku 83 svojho rokovacieho poriadku kedykoľvek po vypočutí generálneho advokáta rozhodnúť o opätovnom začatí ústnej časti konania, najmä ak usúdi, že nemá dostatok informácií, alebo ak sa má vo veci rozhodnúť na základe tvrdenia, o ktorom sa nemali možnosť vyjadriť účastníci konania alebo subjekty oprávnené podľa článku 23 Štatútu Súdneho dvora Európskej únie (rozsudok Nordzucker, C-148/14, EU:C:2015:287, bod 24).

41 V predmetnej veci o takýto prípad nejde. Podľa vzoru ostatných vedľajších účastníkov konania totiž BP Raffinaderij Rotterdam BV a i. vysvetlili v priebehu písomnej a ústnej časti konania svoje tvrdenia týkajúce sa výkladu článku 10a ods. 5 písm. b) smernice 2003/87. Súdny dvor sa tak po vypočutí generálneho advokáta domnieva, že má dostatok informácií, aby mohol rozhodnúť, a že predmetná vec si nevyžaduje rozhodnúť na základe tvrdení, ku ktorým sa nebolo možné vyjadriť.

42 Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy sa Súdny dvor domnieva, že nie je opodstatnené nariadiť opätovné začatie ústnej časti konania.

O prejudiciálnych otázkach

O prípustnosti

43 Svojou prvou otázkou Raad van State (Štátna rada) vyjadruje pochybnosti, pokiaľ ide o prípustnosť návrhov na začatie prejudiciálneho konania týkajúcich sa platnosti rozhodnutia 2013/448 vzhľadom na judikatúru Súdneho dvora vyplývajúcu z rozsudku TWD Textilwerke Deggendorf (C-188/92, EU:C:1994:90).

44 Okrem toho sa holandská vláda domnieva, že podniky, ktoré produkujú emisie skleníkových plynov, sú priamo dotknuté článkom 4 rozhodnutia 2013/448 určujúcim korekčný faktor. Tento faktor spôsobuje zníženie bezodplatných kvót, ktoré sa majú prideliť, a pri jeho uplatnení členské štáty nedisponujú nijakou voľnou úvahou. Navyše tieto podniky sú tiež osobne dotknuté týmto rozhodnutím v zmysle rozsudku Stichting Woonpunt a i./Komisia (C-132/12 P, EU:C:2014:100). Ako držitelia emisných povolení patria do uzavretého okruhu subjektov. V tomto postavení im vnútroštátne orgány predbežne pridelili bezodplatné kvóty. Keďže uplatnenie korekčného faktora má za následok zníženie týchto kvót, rozhodnutie 2013/448 mení skôr nadobudnuté práva týchto podnikov.

45 V dôsledku toho holandská vláda tvrdí, že žalobcovia vo veci samej, ktorí nenapadli rozhodnutie 2013/448 na Všeobecnom súde Európskej únie v súlade s článkom 263 ZFEÚ, nemôžu napadnúť nepriamo platnosť tohto rozhodnutia prostredníctvom návrhu na začatie prejudiciálneho konania.

46 Treba v tejto súvislosti uviesť, že predpokladom možnosti jednotlivca uplatniť neplatnosť ustanovení aktu Únie na vnútroštátnom súde, na ktorý sa obrátil, je, že tento účastník konania nemal právo podľa článku 263 ZFEÚ podať proti týmto ustanoveniam priamu žalobu (pozri rozsudky TWD Textilwerke Deggendorf, C-188/92, EU:C:1994:90, bod 23, a Valimar, C-374/12, EU:C:2014:2231, bod 28).

47 Z tej istej judikatúry však vyplýva, že na to, aby sa na túto neprípustnosť mohlo poukázať, nemôže existovať nijaká pochybnosť o práve tohto účastníka konania uplatniť takúto žalobu o neplatnosť.

48 V tomto kontexte treba pripomenúť, že článok 263 štvrtý odsek ZFEÚ stanovuje, že „akákoľvek fyzická alebo právnická osoba môže za podmienok ustanovených v prvom a druhom odseku podať žalobu proti aktom, ktoré sú jej určené alebo ktoré sa jej priamo a osobne týkajú, ako aj voči regulačným aktom, ktoré sa jej priamo týkajú a nevyžadujú vykonávacie opatrenia“.

49 Uplatniteľnosť prvej a tretej časti tohto ustanovenia sa musí hneď na úvod vylúčiť. Treba totiž na jednej strane uviesť, že rozhodnutie 2013/448 je všeobecne záväzným právnym aktom, ktorého adresátmi sú členské štáty, a na druhej strane, že je úlohou týchto štátov v súlade s článkom 15 ods. 4 a článkom 10 ods. 9 rozhodnutia 2011/278 prijať vykonávacie opatrenia v zmysle článku 263 štvrtého odseku ZFEÚ s cieľom vykonať korekčný faktor stanovený v článku 4 rozhodnutia 2013/448 v spojení s jeho prílohou II.

50 Z toho vyplýva, že žalobcovia vo veci samej by boli oprávnení podať žalobu o neplatnosť proti rozhodnutiu 2013/448 iba vtedy, ak by sa ich toto rozhodnutie priamo a osobne týkalo.

51 Pokiaľ ide o druhú z týchto podmienok uvedených v článku 263 štvrtom odseku ZFEÚ, teda podmienku osobnej dotknutosti predmetným aktom, z ustálenej judikatúry vyplýva, že iné subjekty ako osoby, ktorým je rozhodnutie určené, môžu tvrdiť, že sú osobne dotknuté, len ak sa ich toto rozhodnutie dotýka na základe ich určitých osobitných vlastností alebo na základe okolnosti, ktorá ich charakterizuje vo vzťahu k akejkoľvek inej osobe, a tým ich individualizuje obdobným spôsobom ako osobu, ktorej je rozhodnutie určené (rozsudky Plaumann/Komisia, 25/62, EU:C:1963:17, 223, ako aj T & L Sugars a Sidul Açúcares/Komisia, C-456/13 P, EU:C:2015:284, bod 63).

52 Obyčajná možnosť s väčšou alebo menšou presnosťou určiť počet, prípadne aj totožnosť právnych subjektov, na ktoré sa opatrenie uplatní, vôbec neznamená, že tieto subjekty sa musia považovať za osobne dotknuté týmto opatrením, ak sa toto uplatnenie uskutočňuje na základe objektívnej právnej alebo faktickej situácie definovanej dotknutým aktom (rozsudok Stichting Woonpunt a i./Komisia (C-132/12, EU:C:2014:100, bod 58).

53 Z ustálenej judikatúry napriek tomu vyplýva, že pokiaľ sa rozhodnutie týka skupiny osôb, ktoré boli určené alebo ich bolo možné určiť v čase prijatia tohto aktu a v závislosti od kritérií vlastných členom tejto skupiny, môžu tieto osoby byť osobne dotknuté týmto aktom, pokiaľ tvoria súčasť úzkeho okruhu hospodárskych subjektov, pričom o taký prípad môže ísť najmä vtedy, ak rozhodnutie mení práva nadobudnuté jednotlivcom v čase pred jeho prijatím (rozsudok Stichting Woonpunt a i./Komisia (C-132/12 P, EU:C:2014:100, bod 59).

54 V predmetnom prípade rozhodnutie 2013/448 v rozsahu, v akom určuje korekčný faktor, zasahuje do postavenia žalobcov v ich objektívnom postavení prevádzkovateľov zariadení produkujúcich emisie skleníkových plynov bez zohľadnenia ich osobnej situácie.

55 Okrem toho určenie korekčného faktora rozhodnutím 2013/448 nemá samo osebe za následok zmenu práv nadobudnutých týmito žalobcami pred prijatím tohto rozhodnutia, pretože konečné pridelenie bezodplatných kvót si vyžaduje predchádzajúce určenie korekčného faktora. Okrem toho podľa ustanovení článku 10a ods. 5 v spojení s článkom 11 ods. 2 smernice 2003/87 na jednej strane a článku 10 ods. 9 prvého pododseku rozhodnutia 2011/278 na druhej strane členské štáty určujú celkové konečné množstvo kvót, ktoré sa majú prideliť bezodplatne, práve podľa tohto korekčného faktora.

56 Tieto úvahy týkajúce sa rozhodnutia 2013/448 sa uplatňujú *mutatis mutandis* na článok 15 ods. 3 rozhodnutia 2011/278, ktorého platnosť je tiež spochybnená. Toto ustanovenie, ktoré je adresované súčasne členským štátom aj Komisii, totiž v podstate preberá spôsoby určovania korekčného faktora upravené v článku 10a ods. 5 smernice 2003/87.

57 Vo svetle týchto úvah sa nemožno domnievať, že priama žaloba žalobcov vo veci samej v zmysle článku 263 ZFEÚ proti rozhodnutiam 2011/278 a 2013/448 by bola bez akýchkoľvek pochybností prípustná.

58 Za týchto podmienok návrhy na začatie prejudiciálneho konania musia byť vyhlásené za prípustné v rozsahu, v akom sa týkajú tak preskúmania platnosti rozhodnutia 2013/448, ako aj rozhodnutia 2011/278.

O platnosti rozhodnutia 2011/278

59 Svojou prvou až štvrtou otázkou vo veciach C-191/14 a C-192/14, treťou otázkou vo veci C-295/14 a prvou otázkou vo veciach C-389/14 a C-391/14 až C-393/14 sa vnútroštátne súdy v podstate pýtajú Súdneho dvora na platnosť článku 15 ods. 3 rozhodnutia 2011/278 v rozsahu, v akom toto rozhodnutie vylučuje zohľadnenie emisií výrobcov elektrickej energie pri určovaní maximálneho ročného množstva kvót v zmysle článku 10a ods. 5 smernice 2003/87 (ďalej len „maximálne ročné množstvo kvót“).

60 V rozsahu, v akom je toto množstvo rozhodujúce pre korekčný faktor, neplatnosť tohto ustanovenia následne zasahuje platnosť článku 4 rozhodnutia 2013/448 a jeho prílohy II, ktorými Komisia tento faktor určila.

61 Žalobcovia vo veci samej sa domnievajú, že z článku 10a ods. 5 smernice 2003/87 vyplýva, že Komisia pri určovaní korekčného faktora mala zahrnúť emisie niektorých výrobcov elektrickej energie do maximálneho ročného množstva kvót. Konkrétnejšie tvrdia, že vylúčenie emisií spojených s výrobou elektrickej energie z odpadových plynov a tepla kogeneráciou je v rozpore s týmto ustanovením.

62 V tomto ohľade treba uviesť, že korekčný faktor je určený, ak to vyžaduje výsledok aritmetických operácií podľa článku 10a ods. 5 smernice 2003/87. Z tohto ustanovenia vykladaného vo svetle článku 15 ods. 3 rozhodnutia 2011/278 vyplýva, že Komisia má povinnosť porovnať na jednej strane predbežné množstvo kvót pridelených bezodplatne zariadeniam, na ktoré sa nevzťahuje článok 10a ods. 3 tejto smernice, a na druhej strane maximálne ročné množstvo kvót. Výška tohto posledného množstva zodpovedá súčtu množstiev emisií uvedených v článku 10a ods. 5 prvom pododseku písm. a) a b) tej istej smernice.

63 Až vtedy, keď predbežné množstvo bezodplatných kvót pre zariadenia, na ktoré sa nevzťahuje článok 10a ods. 3 smernice 2003/87, prekračuje maximálne ročné množstvo kvót, Komisia určí korekčný faktor v závislosti od výsledku tohto porovnania.

64 Pokiaľ ide o vylúčenie emisií výrobcov elektrickej energie z maximálneho ročného množstva kvót, toto vylúčenie vyplýva z pôsobnosti článku 10a ods. 5 smernice 2003/87, ktorý sa obmedzuje na „zariadenia, na ktoré sa nevzťahuje odsek 3 [tohto článku]“. Tento odsek 3 totiž odkazuje na výrobcov elektrickej energie, zariadenia na zachytávanie CO_2, potrubia na prepravu CO_2, ako aj na úložiská CO_2 a stanovuje, že tie sú v zásade vylúčené z akéhokoľvek bezodplatného pridelenia kvót.

65 Z toho vyplýva, že odkaz článku 10a ods. 5 smernice 2003/87 na „zariadenia, na ktoré sa nevzťahuje odsek 3“, treba chápať ako týkajúci sa zariadení, ktoré nie sú výrobcami elektrickej energie, zariadeniami na zachytávanie CO_2, potrubiami na prepravu CO_2 a ani úložiskami CO_2.

66 Skutočnosť, že zákaz stanovený v článku 10a ods. 3 smernice 2003/87 sa uplatňuje s výhradou pravidiel upravených inými ustanoveniami, nemôže vyvrátiť toto konštatovanie. Ako uviedla generálna advokátka v bode 73 svojich návrhov, vylúčenie tam uvedených zariadení z bezodplatného pridelenia kvót vyplýva priamo z tohto zásadného pravidla, z ktorého sa pripúšťajú výnimky na základe iných ustanovení, ktoré umožňujú sa od neho odchýliť.

67 Okrem toho hodnoty uvedené v článku 10a ods. 5 smernice 2003/87 spočívajú na historických údajoch. Počas referenčných období na rozdiel od výrobcov elektrickej energie zariadenia na zachytávanie CO_2, potrubia na prepravu CO_2 a úložiská uvedené v článku 10a ods. 3 tejto smernice neexistovali, ako uviedla Komisia na pojednávaní. V dôsledku toho s cieľom prijať vykonávacie opatrenia v zmysle článku 10a ods. 1 tejto smernice na účely vykonania jej článku 10a ods. 5 mohla Komisia platne vykladať odkaz tohto posledného uvedeného ustanovenia na „zariadenia, na ktoré sa nevzťahuje odsek 3“ ako týkajúci sa iba tých zariadení, ktoré nie sú výrobcami elektrickej energie.

68 Preto článok 15 ods. 3 rozhodnutia 2011/278 tým, že neumožňuje zohľadniť emisie výrobcov elektrickej energie pri určovaní maximálneho ročného množstva kvót, je v súlade so znením článku 10a ods. 5 smernice 2003/87 v spojení s odsekom 3 tohto posledného uvedeného článku.

69 Tento výklad je tiež v súlade so systematikou smernice 2003/87, ako aj s cieľmi, ktoré sleduje.

70 Článok 15 ods. 3 rozhodnutia 2011/278 totiž odráža dichotómiu upravenú najmä v článku 10a ods. 1 treťom pododseku a článku 10a ods. 3 až 5 smernice 2003/87. Podľa týchto ustanovení treba rozlišovať zariadenia, na ktoré sa vzťahuje článok 10a ods. 3 tejto smernice, od iných zariadení, ktoré produkujú emisie skleníkových plynov (ďalej len „priemyselné zariadenia“). Medzi prvými sa nachádzajú najmä výrobcovia elektrickej energie v zmysle článku 3 písm. u) tejto smernice.

71 V súlade s týmto rozlišovaním podľa článku 10 ods. 9 prvého pododseku rozhodnutia 2011/278 korekčný faktor sa uplatňuje iba na predbežné množstvo kvót priznaných bezodplatne priemyselným zariadeniam. Pokiaľ ide o zariadenia, na ktoré sa vzťahuje článok 10a ods. 3 smernice 2003/87, ktoré napriek tomu spĺňajú podmienky na bezodplatné pridelenie kvót, článok 10 ods. 9 druhý pododsek rozhodnutia 2011/278 stanovuje, že konečné množstvo bezodplatne pridelených kvót vyplýva z úpravy predbežného celkového ročného množstva iba prostredníctvom lineárneho koeficientu upraveného v článku 9 smernice 2003/87.

72 Napriek jasnému rozlišovaniu medzi výrobcami elektrickej energie a priemyselnými zariadeniami tieto posledné uvedené zariadenia môžu prijímať bezodplatné kvóty na niektoré emisie, ktoré súvisia s výrobou elektrickej energie. Tieto emisie sa však nezohľadňujú v rámci maximálneho ročného množstva kvót.

73 Čo sa totiž týka výroby elektrickej energie z odpadových plynov, z odôvodnenia 32 rozhodnutia 2011/278 vyplýva, že Komisia podľa článku 10a ods. 1 tretieho pododseku smernice 2003/87 zohľadnila emisie, ktoré sú spojené s účinným získavaním energie z odpadových plynov. Ako uviedla generálna advokátka v bode 68 svojich návrhov, Komisia na tento účel upravila niektoré referenčné produkty, ako sú najmä koks, tekuté surové železo a spekaná ruda. Chce tak podnecovať podniky k tomu, aby opätovne použili alebo predali odpadové plyny vzniknuté počas výroby týchto produktov. Z toho istého odôvodnenia 32 rozhodnutia 2011/278 totiž vyplýva, že ich revalorizácia v inom postupe priemyselným zariadením v zásade zakladá právo na pridelenie dodatočných bezplatných kvót. Hoci spaľovanie týchto plynov výrobcom elektrickej energie nezakladá právo na takéto pridelenie, ich predaj takémuto výrobcovi umožňuje pôvodcovi odpadových plynov ušetriť kvóty.

74 Keďže predbežné ročné množstvo kvót pridelených bezodplatne priemyselným zariadeniam vyplýva v súlade s článkom 10 ods. 2 rozhodnutia 2011/278 najmä z vynásobenia ich historickej úrovne činnosti referenčnými úrovňami nachádzajúcimi sa v prílohe I tohto rozhodnutia, vrátane úrovní koksu, tekutého surového železa a spekanej rudy, toto množstvo sa zvyšovalo v závislosti od úprav vykonaných Komisiou. Napriek tomu vzhľadom na to, že odpadové plyny boli spálené výrobcami elektrickej energie, zodpovedajúce emisie sa nezohľadnili pri určovaní maximálneho ročného množstva kvót.

75 Pokiaľ ide o výrobu tepla kogeneráciou, z článku 10a ods. 3 a 5 smernice 2003/87 vyplýva, že emisie vyprodukované výrobcami elektrickej energie vrátane emisií kogeneračných zariadení na výrobu elektrickej energie sa nezohľadňujú na účely určenia maximálneho ročného množstva kvót. Naopak, článok 10a ods. 1 tretí pododsek smernice 2003/87 stanovuje, že postupy prideľovania kvót motivujú k znižovaniu emisií skleníkových plynov a energeticky účinným technikám, pričom sa zohľadní okrem iného vysoko účinná kogenerácia. V tomto kontexte odôvodnenie 21 rozhodnutia 2011/278 uvádza, že na zabezpečenie, aby množstvo bezodplatných kvót, ktoré sa majú prideliť, bolo nezávislé od štruktúry ponuky tepla, by sa kvóty mali prideľovať spotrebiteľovi tepla.

76 Ako generálna advokátka uviedla v bode 87 svojich návrhov, skutočnosť, že so zariadeniami, ktoré samy produkujú teplo, a zariadeniami, ktoré toto teplo kupujú od kogenerečných zariadení, sa zaobchádza rovnako, uľahčuje manipuláciu s využívaním tepla v rámci bezodplatného prideľovania kvót. V zásade nie je nevyhnutné na účely pridelenia kvót týmto zariadeniam konkrétne skúmať, koľko tepla získali a z akých zdrojov. Tento mechanizmus prispieva okrem toho k uskutočneniu cieľa podpory využitia takých techník, ako je kogenerácia, keďže používaním tepla pochádzajúceho z kogeneračných zariadení priemyselné zariadenia ušetria kvóty, ktoré môžu predať.

77 Toto nerovnomerné zohľadnenie emisií spojených s výrobou elektrickej energie z odpadových plynov a tepla kogeneráciou má za následok zvýšenie korekčného faktora, ktorý, ako sa uviedlo v bodoch 62 a 63 tohto rozsudku, vyplýva z porovnania medzi na jednej strane súčtu predbežných celkových ročných množstiev kvót pridelených bezodplatne priemyselným zariadeniam a na druhej strane maximálneho ročného množstva kvót.

78 Iste je pravda, že z dôvodu týchto nerovnomerností môže korekčný faktor oslabiť účinky opatrení prijatých Komisiou podľa článku 10a ods. 1 tretieho pododseku smernice 2003/87. Napriek tomu v rozpore s tým, čo tvrdia niektorí žalobcovia vo veci samej, Komisia nemala povinnosť zaobchádzať s týmito emisiami rovnomerne pri stanovení maximálneho ročného množstva kvót. Naopak, z bodov 62 až 68 tohto rozsudku vyplýva, že vylúčenie emisií vyprodukovaných výrobcami elektrickej energie na určenie tohto množstva vyplýva z článku 10a ods. 5 tejto smernice, ktorý nepriznáva v tomto ohľade Komisii nijakú voľnú úvahu.

79 Okrem toho takéto nerovnomerné zaobchádzanie s emisiami je v súlade s hlavným cieľom smernice 2003/87, ktorým je ochrana životného prostredia prostredníctvom zníženia emisií skleníkových plynov (pozri v tomto zmysle rozsudok Arcelor Atlantique et Lorraine a i., C-127/07, EU:C:2008:728, bod 31).

80 V tomto ohľade z článku 1 druhého pododseku tej istej smernice vyplýva, že sa očakáva výraznejšie zníženie emisií skleníkových plynov s cieľom prispieť k takým úrovniam zníženia, ktoré sa z vedeckého hľadiska považujú za nevyhnutné na zabránenie nebezpečnej zmeny klímy.

81 Na tento účel, ako vyplýva najmä z odôvodnení 3 a 5 smernice 2009/29, má smernica 2003/87 za cieľ znížiť do roku 2020 ekonomicky výhodným spôsobom celkové množstvo emisií skleníkových plynov produkovaných v Únii aspoň o 20 % v porovnaní s úrovňami z roku 1990. Na účely dosiahnutia tohto cieľa normotvorca Únie upravil dva mechanizmy. Prvý, zavedený článkom 9 smernice 2003/87, spočíva v súlade s odôvodneniami 13 a 14 smernice 2009/29 v znížení množstva dostupných kvót lineárnym spôsobom na základe faktora 1,74 % vzhľadom na priemerné ročné celkové kvóty udelené členskými štátmi v súlade s rozhodnutiami Komisie týkajúcimi sa ich národných alokačných plánov pre kvóty na obdobie od roku 2008 do roku 2012. Druhý mechanizmus spočíva v sprístupnení obchodovania formou aukcie na kvóty, ktorý by mal tiež umožniť znížiť emisie skleníkových plynov ekonomicky výhodným spôsobom.

82 V súlade s odôvodnením 19 smernice 2009/29 z článku 10 ods. 1 a článku 10a ods. 3 smernice 2003/87 vyplýva, že od roku 2013 sa obchodovanie formou aukcie na kvóty stalo pravidlom pre výrobcov elektrickej energie. Pokiaľ ide o zariadenia, ktorým sa pridelili bezodplatné kvóty po tomto dátume

v súlade s článkom 10a ods. 11 smernice 2003/87 v spojení s odôvodnením 21 smernice 2009/29, pridelené množstvo týchto kvót sa postupne znižuje s cieľom dosiahnuť ukončenie bezodplatného prideľovania v roku 2027.

83 Ako uviedla generálna advokátka v bodoch 57 a 58 svojich návrhov, korekčný faktor prispieva k uskutočneniu týchto cieľov. Na jednej strane tento faktor vykonáva lineárne zníženie dostupných kvót upravené v článku 9 smernice 2003/87. Na druhej strane, keďže maximálne ročné množstvo kvót nezohľadňuje emisie spojené s výrobou elektrickej energie, zabezpečuje, aby množstvo kvót, ktoré sa má definitívne prideliť bezodplatne priemyselným zariadeniam, nezahŕňalo tieto emisie. Korekčný faktor má za cieľ týmto spôsobom kompenzovať zohľadnenie emisií spojených s výrobou elektrickej energie z odpadových plynov a tepla kogeneráciou pri určovaní predbežného množstva bezodplatne priznaných kvót.

84 Úvahy nachádzajúce sa v bodoch 62 až 83 tohto rozsudku platia tiež pre rozhodnutie 2013/448 v rozsahu, v akom v ňom bol korekčný faktor určený v súlade s článkom 15 ods. 3 rozhodnutia 2011/278.

85 Zo všetkých vyššie uvedených úvah vyplýva, že preskúmanie prvej až štvrtej otázky vo veciach C-191/14 a C-192/14 a tretej otázky vo veci C-295/14 a prvej otázky vo veciach C-389/14 a C-391/14 až C-393/14 neodhalilo nijakú skutočnosť, ktorá by mohla ovplyvniť platnosť článku 15 ods. 3 rozhodnutia 2011/278 v rozsahu, v akom toto ustanovenie vylučuje zohľadnenie emisií výrobcov elektrickej energie pri určovaní maximálneho ročného množstva kvót.

O platnosti rozhodnutia 2013/448

86 Deviatou otázkou vo veciach C-191/14 a C-192/14, ako aj piatou otázkou vo veciach C-389/14 a C-391/14 až C-393/14 Landesverwaltungsgericht Niederösterreich (Krajinský správny súd pre Dolné Rakúsko) a Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (Regionálny správny súd pre región Lazio) v podstate žiadajú Súdny dvor, aby sa vyjadril k platnosti článku 4 a prílohy II rozhodnutia 2013/448 v rozsahu, v akom korekčný faktor, ktorý je tam stanovený, spočíva na nekoherentných údajoch.

87 Žalobcovia vo veci samej sa totiž domnievajú, že Komisia sa dopustila pochybení pri určovaní maximálneho ročného množstva kvót. Tieto pochybenia mali vyplývať z rozdielnych výkladov článku 10a ods. 5 prvého pododseku písm. b) smernice 2003/87, ktorý sa podľa nich týka všetkých emisií, „ktoré sú zahrnuté do schémy Spoločenstva až od roku 2013“ členskými štátmi.

88 Na rovnaké pochybenia poukazujú žalobcovia vo veci samej na Raad van State (Štátna rada). Tento súd však otázku v tomto ohľade Súdnemu dvoru nepredložil. Domnieva sa, že údaje týkajúce sa emisií holandských zariadení, ktoré boli zaslané Komisii, sú v súlade s požiadavkami článku 10a ods. 5 smernice 2003/87. Toto ustanovenie vyžaduje, aby sa na účely určenia maximálneho ročného množstva kvót zohľadnili iba emisie zariadení, ktoré podliehali systému obchodovania s kvótami až od roku 2013.

89 Treba uviesť, že rôzne jazykové znenia nie sú totožné. Zatiaľ čo znenie článku 10a ods. 5 prvého odseku písm. b) smernice 2003/87 vo francúzskom jazyku odkazuje na „zariaden[ia]…, ktoré sú zahrnuté do schémy Spoločenstva až od roku 2013“, iné jazykové znenia, medzi ktorými sú najmä španielske, dánske, nemecké, anglické, talianske, holandské, poľské, portugalské, rumunské, slovinské a švédske znenie, odkazujú na „emisie zo zariadení, ktoré sú zahrnuté do schémy Spoločenstva až od roku 2013“.

90 V tomto ohľade treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry nevyhnutnosť jednotného výkladu ustanovenia práva Únie v prípade rozdielnosti medzi jej rôznymi jazykovými verziami vyžaduje, aby dotknuté ustanovenie bolo vykladané v závislosti od kontextu a účelu právnej úpravy, ktorých je súčasťou (rozsudok Nike European Operations Netherlands, C-310/14, EU:C:2015:690, bod 17).

91 Skutočnosť, že článok 10a ods. 5 prvý pododsek písm. b) smernice 2003/87 odkazuje iba na „emisie zariadení, ktoré sú zahrnuté do schémy Spoločenstva až od roku 2013“ a nie na všetky emisie zahrnuté od tohto dátumu, vyplýva zo všeobecnej systematiky tejto smernice. Článok 9a ods. 2 tejto smernice, ktorý bol do nej vložený podľa článku 1 bodu 10 smernice 2009/29, má totiž za cieľ zabezpečiť, ako vyplýva z odôvodnenia 14 tejto poslednej uvedenej smernice, úpravu množstva kvót pre celé Spoločenstvo s cieľom zohľadniť emisie zariadení zahrnutých do systému obchodovania s kvótami od roku 2013.

92 Ako uviedla generálna advokátka v bode 50 svojich návrhov, pôsobnosť smernice 2003/87 bola rozšírená od 1. januára 2013 tak, aby zahŕňala najmä emisie vylúčené pri výrobe hliníka a emisie z určitých odvetví chemického priemyslu. Na tento účel bola príloha I smernice 2003/87, ktorá vymenúva kategórie činností, na ktoré sa vzťahuje pôsobnosť tejto smernice, zmenená a doplnená smernicou 2009/29. V dôsledku toho bolo množstvo kvót, ktoré sa majú vydať v celej Únii, upravené v súlade s článkom 9a ods. 2 smernice 2003/87 a zahrnulo emisie „zariadení, ktoré vykonávajú činnosti uvedené v prílohe I [tejto smernice] a ktoré sú do schémy Spoločenstva začlenené len od roku 2013“.

93 Článok 10a ods. 5 prvý pododsek písm. b) smernice 2003/87 zohľadňuje úpravu množstva kvót vydaného v celom Spoločenstve s cieľom odrážať v maximálnom ročnom množstve kvót zodpovedajúce zvýšenie predbežného množstva kvót pridelených bezodplatne priemyselným zariadeniam. Preto je z dôvodu vzájomnej súvislosti medzi týmto ustanovením a článkom 9a ods. 2 tej istej smernice použitie rozdielnych údajov nekoherentné.

94 Z vyššie uvedených úvah vyplýva, že pri stanovovaní maximálneho ročného množstva kvót mala Komisia zohľadniť v súlade s článkom 10a ods. 5 prvým pododsekom písm. b) smernice 2003/87 iba emisie zariadení zahrnutých do systému Spoločenstva od roku 2013. Toto ustanovenie tak bráni zohľadneniu emisií z činností, ktoré sú uvedené v prílohe I smernice 2003/87 od roku 2013, keďže tieto emisie boli vyprodukované zariadeniami podliehajúcimi systému obchodovania s kvótami pred týmto dátumom.

95 Z písomných pripomienok predložených Súdnemu dvoru, ako aj z vysvetlení predložených Komisiou v rámci ústnej časti konania však vyplýva, že táto inštitúcia zohľadnila prinajmenšom sčasti emisie zariadení podliehajúcich systému obchodovania s kvótami pred rokom 2013 na účely určenia maximálneho ročného množstva kvót. V dôsledku toho toto posledné uvedené množstvo nie je v súlade s požiadavkami, ktoré vyplývajú z článku 10a ods. 5 prvého pododseku písm. b) smernice 2003/87 v rozsahu, v akom je podstatne zvýšené.

96 Toto konštatovanie nemôže byť vyvrátené argumentáciou Komisie, podľa ktorej smernica 2003/87 jej neumožňuje zmeniť údaje, ktoré jej členské štáty oznámili podľa článku 9a ods. 2 tej istej smernice.

97 Toto ustanovenie totiž obsahuje dvojakú povinnosť. Na jednej strane členské štáty zbierajú údaje o emisiách zariadení, ktoré sú zahrnuté do systému obchodovania s kvótami len od roku 2013, a na druhej strane tieto údaje sú zasielané Komisii na to, aby mohla prijať opatrenia vyžadované smernicou 2003/87. Táto inštitúcia tak mala dbať na to, aby jej členské štáty oznámili relevantné údaje s cieľom umožniť jej splniť si svoje vlastné povinnosti. Prinajmenšom v rozsahu, v akom jej tieto údaje neumožňovali určiť maximálne ročné množstvo kvót a v dôsledku toho korekčný faktor, mala od členských štátov vyžadovať vykonanie nevyhnutných opráv.

98 Preto vzhľadom na to, že ako sa konštatovalo v bode 95 tohto rozsudku, Komisia neurčila maximálne ročné množstvo kvót v súlade s požiadavkami článku 10a ods. 5 prvým pododsekom písm. b) smernice 2003/87, korekčný faktor stanovený v článku 4 a prílohe II rozhodnutia 2013/448 je tiež v rozpore s týmto ustanovením.

99 Zo všetkých vyššie uvedených úvah vyplýva, že na deviatu otázku vo veciach C-191/14 a C-192/14, ako aj na piatu otázku vo veciach C-389/14 a C-391/14 až C-393/14 treba odpovedať tak, že článok 4 a príloha II rozhodnutia 2013/448 sú neplatné.

O ďalších otázkach

100 Vzhľadom na odpoveď na deviatu otázku vo veciach C-191/14 a C-192/14, ako aj na piatu otázku vo veciach C-389/14 a C-391/14 až C-393/14 nie je opodstatnené odpovedať na ostatné otázky týkajúce sa platnosti článku 4 a prílohy II rozhodnutia 2013/448.

O časovom obmedzení účinkov tohto rozsudku

101 Za predpokladu, že Súdny dvor by sa domnieval, že článok 4 a príloha II rozhodnutia 2013/448 stanovujúce korekčný faktor sú neplatné, Komisia požiadala o časové obmedzenie účinkov rozsudku.

102 Táto žiadosť súvisí tiež s obavami, ktoré vyjadrili Landesverwaltungsgericht Niederösterreich (Krajinský správny súd pre Dolné Rakúsko) svojou šiestou a siedmou otázkou, ako aj Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (Regionálny správny súd pre región Lazio) svojou druhou otázkou, ktorými sa tieto súdy pýtajú na dôsledky, ktoré treba vyvodiť z neplatnosti článku 4 a prílohy II rozhodnutia 2013/448.

103 V tomto ohľade treba pripomenúť, že ak to naliehavé dôvody právnej istoty odôvodňujú, Súdny dvor disponuje na základe článku 264 druhého odseku ZFEÚ uplatniteľného analogicky tiež v rámci prejudiciálneho konania na základe článku 267 ZFEÚ, ktorého predmetom je posúdenie platnosti právnych aktov Únie, voľnou úvahou, aby v každom konkrétnom prípade uviedol, ktoré z účinkov tohto aktu treba považovať za konečné (rozsudok Volker und Markus Schecke a Eifert, C-92/09 a C-93/09, EU:C:2010:662, bod 93).

104 V predmetnej veci určenie korekčného faktora a jeho uplatnenie členskými štátmi predstavujú etapy nevyhnutné na vykonanie systému obchodovania s kvótami stanoveného smernicou 2003/87. Ako totiž vyplýva z bodu 83 tohto rozsudku, tento faktor prispieva k uskutočňovaniu cieľov tejto smernice, medzi ktorými je najmä zníženie množstva dostupných kvót. Okrem toho, ako vyplýva z bodu 55 tohto rozsudku, členské štáty určujú konečné celkové množstvo kvót, ktoré sa majú prideliť bezodplatne na základe korekčného faktora.

105 V prvom rade z toho vyplýva, že zrušenie korekčného faktora môže spochybniť všetky pridelenia predchádzajúce tomuto rozsudku, ku ktorým došlo v členských štátoch na základe právnej úpravy považovanej za platnú. Vyhlásenie neplatnosti článku 4 a prílohy II rozhodnutia 2013/448 môže vyvolať vážne následky na vysoký počet právnych vzťahov stanovených v dobrej viere. Tieto naliehavé dôvody právnej istoty môžu odôvodniť časové obmedzenie účinkov tohto vyhlásenia.

106 V druhom rade treba konštatovať, že vyhlásenie neplatnosti článku 4 a prílohy II rozhodnutia 2013/448 by bolo pri neexistencii uplatniteľného korekčného faktora prekážkou prideleniu kvót počas obdobia po dátume vyhlásenia tohto rozsudku. Dočasné právne vákuum, ktoré by z toho vyplývalo, môže ohroziť vykonanie systému obchodovania s kvótami zavedeného smernicou 2003/87 a v dôsledku toho uskutočnenie jej cieľov. Akékoľvek prerušenie obchodovania s kvótami by totiž išlo proti hlavnému

cieľu tejto smernice, a to ochrane životného prostredia znížením skleníkových plynov (pozri analogicky rozsudok Inter-Environnement Wallonie a Terre wallonne, C-41/11, EU:C:2012:103, bod 61).

107 Treba však pripomenúť, že ak Súdny dvor v rámci konania začatého podľa článku 267 ZFEÚ rozhodne o neplatnosti právneho aktu Únie, právnym následkom jeho rozhodnutia je zaviazanie príslušných inštitúcií Únie prijať opatrenia nevyhnutné na odstránenie konštatovanej protiprávnosti (pozri v tomto zmysle rozsudok Régie Networks, C-333/07, EU:C:2008:764, bod 124).

108 V treťom rade je pravda, že Súdnemu dvoru prislúcha, pokiaľ využíva možnosť retroaktívne obmedziť účinok rozsudku v prejudiciálnom konaní, ktorým bol akt Únie vyhlásený za neplatný, určiť, či výnimka z obmedzenia časového účinku priznaná jeho rozsudku môže byť stanovená v prospech účastníka konania vo veci samej, ktorý podal na vnútroštátnom súde žalobu proti vnútroštátnym opatreniam vykonávajúcim akt Únie, alebo či naopak so zreteľom na tohto účastníka konania predstavuje vyhlásenie neplatnosti aktu Únie s účinkom len do budúcnosti vhodný prostriedok (pozri v tomto zmysle rozsudok Roquette Frères, C-228/92, EU:C:1994:168, bod 25).

109 Keďže neplatnosť konštatovaná v bode 99 tohto rozsudku bude viesť Komisiu k revízii korekčného faktora podľa článku 10a ods. 1 a 5 smernice 2003/87, nie je vylúčené, že dospeje k zníženiu maximálneho ročného množstva kvót, ako aj ku korelatívnemu zvýšeniu korekčného faktora.

110 Nie je preto opodstatnené vyňať žalobcov vo veci samej z časového obmedzenia účinkov vyhlásenia neplatnosti článku 4 a prílohy II rozhodnutia 2013/448.

111 Zo všetkých vyššie uvedených úvah vyplýva, že treba časovo obmedziť účinky vyhlásenia neplatnosti článku 4 a prílohy II rozhodnutia 2013/448 na jednej strane tak, že toto vyhlásenie má účinky až po uplynutí obdobia desiatich mesiacov odo dňa vyhlásenia tohto rozsudku s cieľom umožniť Komisii prijať nevyhnutné opatrenia, a na druhej strane tak, že opatrenia prijaté do konca tohto obdobia na základe ustanovení vyhlásených za neplatné nemôžu byť spochybnené.

O trovách

112 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnymi súdmi, o trovách konania rozhodnú tieto vnútroštátne súdy. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (druhá komora) rozhodol takto:

1. **Preskúmanie prvej až štvrtej otázky vo veciach C-191/14 a C-192/14, tretej otázky vo veci C-295/14 a prvej otázky vo veciach C-389/14 a C-391/14 až C-393/14 neodhalilo nijakú skutočnosť, ktorá by mohla ovplyvniť platnosť článku 15 ods. 3 rozhodnutia Komisie 2011/278/EÚ z 27. apríla 2011, ktorým sa ustanovujú prechodné pravidlá harmonizácie bezodplatného prideľovania emisných kvót podľa článku 10a smernice 2003/87/ES Európskeho parlamentu a Rady platné v celej Únii v rozsahu, v akom tento článok 15 ods. 3 vylučuje zohľadnenie emisií výrobcov elektrickej energie pri určovaní maximálneho ročného množstva kvót.**

2. **Článok 4 a príloha II rozhodnutia Komisie 2013/448/EÚ z 5. septembra 2013 o vnútroštátnych vykonávacích opatreniach na prechodné bezodplatné pridelenie emisných kvót skleníkových plynov v súlade s článkom 11 ods. 3 smernice 2003/87/ES Európskeho parlamentu a Rady sú neplatné.**

3. **Účinky vyhlásenia neplatnosti článku 4 a prílohy II rozhodnutia 2013/448 sa časovo obmedzujú na jednej strane tak, že toto vyhlásenie má účinky až po uplynutí obdobia desiatich mesiacov odo dňa vyhlásenia tohto rozsudku s cieľom umožniť Európskej komisii prijať nevyhnutné opatrenia, a na druhej strane tak, že opatrenia prijaté do konca tohto obdobia na základe ustanovení vyhlásených za neplatné nemôžu byť spochybnené.**

Podpisy